

af Opgaver, som vi da var enige om og havde Brug for at gennemføre i Fællesskab. I det radikale Venstres Program, som blev vedtaget i Sønderborg i 1922, findes der en Række Krav, der ganske svarer til de aktuelle Krav i Socialdemokratiets Program. Det gælder saaledes almindelig Valgret, Landstingets Afskaffelse, Jordlovgivning, Næringslovgivning, Skatte- og Toldlovgivning, Arbejderlovgivning, Aldersrente- og Invalidlovgivning, — Aldersrenten betegnes i det radikale Venstres Program som en Borgerret — og en demokratisk Udvikling af Skolevæsenet o.s.v., alt dette er enslydende med Krav, som Socialdemokratiet naturligvis møder med i sit Program og stiller til det nuværende Samfund. Men endnu mere end selve Programmet af 1922 falder det radikale Venstres politiske Udtalelse af 14. April dette Aar sammen med Socialdemokratiets Arbejdsprogram, vedtaget paa Kongressen i Odense i September 1923. Der findes i begge disse to Programudtalelser f. Eks. Krav om en tidssvarende Bank-, Aktieselskabs-, Trust- og Monopollovgivning til Værn mod Misbrug, Krav om, at Arbejderne, der virker i Storbedrifterne, maa knyttes nærmere til disse, om, at Vandringen fra Land til By skal modvirkes ved Oprettelse af mindre Landbrug, om Indførelse af Grundbeskatning, om Bekæmpelse af Bolignøden, om Fastholdelse af en Huslejelovgivning og om Indskrænkning af Militærvæsenet. I det radikale Venstres Sønderborg-Program staar udtrykkelig, at Afrustning er Maalet, og at man ikke vil Varetage af krigsmæssige Opgaver. Der kræves videre Indførelse af større Afgifter paa Millionformuer og Selskaber med særlig stor Fortjeneste, og der kræves en Forbedring af Aldersrenteloven. Alle disse Krav findes næsten enslydende i de to Partiers Programmer, hvorfor i Alverden skulde vi saa ikke sammen virke for at søge disse Programpunkter gennemført? Det er disse Opgaver, der nu beskæftiger os, og disse Opgaver er en væsentlig Bestanddel af Begrebet den demokratiske Samfundspolitik. Der er aldeles ikke noget haardt for os i at følge de Linier, som vi selv har angivet i vort Program, der er kun noget politisk behageligt, i, at disse Linier falder sammen med, hvad der er angivet i et andet demokratisk Partis Program. Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard kan derfor rolig spare sig de søvnløse Nætter i Bekymring over, hvordan det skal gaa den stakkels Regering med de alt for haarde Kaar. Jeg tror ogsaa, han kan spare sig Bekymring med Hensyn til de Løfter,

vi har givet. Til Venstre har vi i alt Fald neppe givet noget Løfte. Og med vore egne Vælgere tror jeg, vi lever i den bedste Forstaaelse, og jeg tror ikke, det ærede Medlem behøver at varetage vore Vælgers Interesser med Hensyn til vore Løfter. Det skal vi nok se at klare alt sammen, efterhaanden som Tiden gaar. Vore Vælgere venter nemlig netop det, vi gør: at vi fører en demokratisk Samfundspolitik. Den er, som jeg sagde før, den nødvendige Forudsætning for at komme til det, som er vort Maal: nye og bedre Samfundsformer end de kapitalistiske.

Denne Tale om Samarbejdet og dets Kaar har ganske naturligt ogsaa bragt mig til at tænke paa andre Sider af de politiske Forhold, og jeg har i saa Henseende faaet en Anvisning af det ærede Medlem Hr. Korsgaard, som for det konservative Folkepartis Vedkommende har erklæret, at med dem er der intet Samarbejde muligt, thi de anser den nuværende Regering for en Landsulykke. Selvfølgelig kan jeg forstaa, at det konservative Folkeparti ikke kan samarbejde med en Regering, de anser som en Ulykke for Landet, og vi maa da finde os i at give Afkald paa dette ellers gode Selskab. Jeg ved nok, at der ogsaa i Venstre er Folk, som mener noget lignende, men det er dog vist alligevel ikke saa udpræget som hos det ærede Medlem Hr. Korsgaard, thi det er dog saa, at Venstre kender os særdeles godt fra gamle Dage, og der er sikkert Muligheder ogsaa for et vist Samarbejde med Venstre. Jeg er nemlig kommet i Tanker om, at selv om Venstre nylig har besluttet, at der skal udarbejdes et nyt Program, har de jo i Forvejen et Program, som jeg virkelig ofte har studeret, og jeg har gjort det nu igen. Venstre har et Program af 1909, og det er ikke ændret endnu; i dette Program hedder det: Staten skal holde Øje med, at Arbejderne ikke bedrages eller udbyttes. Vi er fra socialdemokratisk Side villige til at samarbejde med Venstre paa dette Punkt og paa de følgende: Skatterne, hedder det, skal paalægges under Hensyn til Skatteevnen; og i en senere politisk Udtalelse, af 1916, bekræfter Venstre yderligere dette ved at bruge Udtrykket: Skatten skal hvile paa de stærkeste Skuldre. Endvidere siger man: Folkets Udbytning gennem Monopoler bør hindres; Straffeloven bør reformeres i Overensstemmelse med de Krav, Hensynet til Retssikkerheden og Tidens humane Bestræbelser stiller; Folkeskolen skal være Genstand for Statens særlige Forsorg. Og i en politisk Udtalelse af 1916, der vel maa staa lige saa højt som